

Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XI. EVFOLYAM, 13. SZÁM

ARA 50 FILLER

SZOMBAT, 1954 JANUÁR 16.

4. mai számbot

Utolsó szó (2. old.) — Mikszáth Kálmán (1849—1910) (2. old.) — Az „Üzemi Ujság” és a „Csipesz” (3. old.) — Sürgös segítséget vár a Debreceni Népi Együttes (3. old.) — A bihartordai tanácskórházban ismerjék jobban a begyűjtési rendeletet (3. old.) — Hírek (4. old.) — Hajdú-Bihar labdarugó utánpótlásának problémái (4. old.)

A propagandista szeminárium az alsófokú pártoktatás sikerének kulcsa

Pártunk Központi Vezetőségének és feladatairól szóló határozata a propagandamunka megújításának egyik legfontosabb feltételként említi meg a propagandista szemináriumok és konferenciák színvonalának emelését. Párttagságunk zöme alsóbb fokú, politikai iskolákon sajátítja el a marxizmus-leninizmus alapvetőbb kérdéseit. Alsófokú pártoktatásban tanulnak olyan pártönkivüli dolgozók, akik most ismerkednek meg először az elmélettel, a marxizmus-leninizmus alapjaival.

A propagandisták felelőssége a párttagság politikai nevelésében egyformán nagyjelentőségű akár az alsóbb, akár a magasabb fokú pártoktatásban. Egy-egy propagandistára 18—20 elvtárs nevelése van bízva. A propagandista felelős a párt előtt megbízásának teljesítéséért, hiszen a párt legszélesebb fóruma előtt, a taggyűlésen kapta meg a feladatát. A politikai iskolák vezetői olyan elvtársakat nevelnek, akik közül igen sokan most vesznek részt először szervezett pártoktatásban, akiknek még nincs megfelelő előképzettségük ahhoz, hogy egyes elméleti kérdéseket önállóan megértsenek.

Eppen ezért alapvetően fontos, hogy propagandistáink nagy körültekintéssel, alapos felkészüléssel vegyék az alsófokú pártoktatást, egyszóval érezzék felelősséget a gondjukra bízott elvtársak neveléséért. A politikai iskolák és körök vezetőinek elméleti és eszmei felkészítése a propagandista szemináriumokon történik. A propagandista szeminárium az alsófokú pártoktatás kulcsa. A politikai iskola vezetői csak úgy nevelhetik elvtársakra, fegyelmre, hazafiságra, az elméleti kérdések megértésére, a hibák bátor feltárására a hallgatókat, ha elsősorban maguk tanulnak alaposan, ha teljesen tisztában vannak azokkal az elméleti kérdésekkel, amelyek a hallgatókkal a szemináriumon meg kell vitatni. A propagandisták felkészültségükről győzzék a propagandista szemináriumon adnak számot, amikor közösen megvitatják az alapvető kérdéseket, másrészt a hallgatók szemináriumán vizsgálják a propagandista az illető anyagból. Nyilvánvaló, hogy az a propagandista, aki áttanulmányozta a megadott irodalmat, résztvevő a propagandista szemináriumon a legfontosabb elvi kérdések megvitatásában, eredményesen vezeti a szemináriumot. Az ilyen propagandistától sokat tanulnak a hallgatók és szívesen járnak a politikai iskolára.

Mégis vannak olyan propagandisták, akik azt gondolják, hogy nekik nincs szükségük a propagandista szemináriumra, mert ők már jól ismerik úgyis az anyagot. De akadnak más kifogások is. Pedig a tanult anyagot csak akkor lehet igazán megérteni, ha azt szemináriumon megvitatják. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az utóbbi időben sok propagandista nem jelenik meg az előkészítőn és ami

még nagyobb baj, hogy sokan nem is készülnek fel a politikai iskolák foglalkozásaira. Pedig hallatlan felelőtlenség egy propagandista részéről, ha úgy megy el szemináriumot vezetni, hogy saját maga sincs tisztában azokkal a kérdésekkel, amit a szemináriumon meg kellene vitatni. Fülöp Sándor elvtárs, berettyóújfalusi propagandista a szeminárium előtt egy órával két papírlapra gépelt valami összefoglaló felét a broszurából és úgy állt oda szemináriumot vezetni. Csak akkor kezdte szővelni magát, amikor az összefoglalóját „kiegészítették” a hallgatók, mert bizony néha azt sem tudta mit beszél, mert nem készült fel a szemináriumra. Az ilyen „felkészültség” nemcsak, hogy felelőtlenség, de szővelni is a hallgatók előtt.

Az oktatási év megkezdése óta több politikai iskola megszűnt, vagy egyes politikai iskolákon nagyfokú a hiányzás. E hibák részben abból adódnak — amire a Központi Vezetőség határozata is rámutatott — hogy egyes pártszervezetek túlságosan magas követelményeket állítottak maguk elé, jóval több politikai iskolát akartak indítani, mint amennyit zökkenőmentesen tudtak volna irányítani. A lemorzsolódásnak azonban nemcsak ez az oka, hanem az is, hogy sok politikai iskolán a hallgatók nem érezték azt, hogy vezetőjük, a propagandista szívével és lélekkel foglalkozik velük, hogy igyekszik nemcsak „megtartani” a szemináriumot, hanem tanítja is őket.

Sok helyen maguk a pártbizottságok a hibásak, mert a propagandista szemináriumok irányítását teljesen a propagandista szeminárium vezetőjére bízzák és őket tették felelőssé a propagandisták megjelenéséért. Pártbizottságaink és pártvezetőségeink nem harcoltak megfelelően a pártoktatásban való részvétel helytelenül értelmezett „önkéntessége” ellen. Egy párttagot nem lehet azért pártfegyelmi elé állítani, mert nem jelent meg a szemináriumon, de a pártvezetőségeknek nevelni kell a párttagságot és a propagandistákat arra, hogy megértsék annak a pártnak Szervezeti Szabályzatát, amelyhez tartoznak, hogy „a párttag kötelessége, hogy szakadatlanul fejlessze politikai tudását... igyekezzék elsajátítani a marxizmus-leninizmus tanításait.” Természetesen azt a propagandistát, aki hanyagságból, nemtörődomségből nem teljesíti megbízását, egyes kirívó esetekben a párt előtt, taggyűlésen felelősségre kell vonni.

A propagandista szeminárium munkájának megújítása a legfontosabb lépés ahhoz, hogy a politikai iskolák mind jobban megújuljanak és megfeleljenek a rájuk váró nagy feladatoknak. Pártbizottságaink éppen ezért úgy foglalkozzunk a propagandista szemináriumok irányításával, hogy ettől függ elsősorban a politikai iskolák szervezeti megszilárdulása, eszmei, politikai színvonalának emelkedése,

Anyagiány akadályozza az export-terv teljesítését a Bütorgyárban

A Hajlított Bütorgyár dolgozóinak nehézséget okozott a tervek teljesítését akadályozta, hogy nem volt biztosítva megfelelő mennyiségű nyersanyag, ami zavartalanul tenné a munkát. Ennek ellenére 101,2 százalékos tervteljesítéssel adták számot. Ehhez az eredményhez többek között nagyban hozzájárultak Berta Kálmán 282 százalékos, Murvai András csiszoló 271 százalékos, Varga Gyuláné fényező 184 százalékos, Balogh Sándor esztergályos 137 százalékos, Kovács Miklós szabász 157 százalékos, Molnár László állító 201 százalékos és Burai Irma csomagoló 223 százalékos eredményével.

A 101,2 százalékos teljesítést mélyebben elemezve azonban látnunk kell a cikkenkénti termelésnél mutatkozó aránytalanságokat. A belföldre készült áruk mellett lemaradás van az export-terv teljesítésében. A Bütorgyár dolgozói minden igyekezetükkel azon legyenek, hogy ezt a lemaradást lehetőleg minél hamarabb behozzák. Valamennyien harcolnak azért, hogy ne maradjanak adóssok és a következő dekádban számolják fel az export-terv teljesítésében mutatkozó lemaradásukat.

Ma este mutatják be a Csokonai Színházban Puccini zenedrámáját, a „Tosca”-t. Tegnap is egész nap folyt a zenekíséretes próba, mert a partitúra nehézségei komoly feladatok elé állítják az énekeseket és a Sallai Iván vezényelte alatt játszó kibővített létszámú zenekart.

Puccini ebben a nagyszabású operájában sorompóba állítja a modern színpadi apparátus bonyolult megoldásait. Így a római bazilika hajójában lejáró első felvonásban nagy erővel szól az orgona. A Magyar Állami Operaházban a színpadterben hátul, emeletnyi magasságban egy orgonát építettek be. A Csokonai Szín-

HAJDÚ-BIHAR ÉLETÉBŐL

Tanácsülés Hajdúnánáson

Hajdúnánáson tegnap tanácsülés volt, melyen 250—300-an vettek részt, — köztük tsz-tagok, egyéniléte dolgozó parasztok, gépállomás dolgozói és természetesen a tanácsstagok. Nagy munkára készülnek a város dolgozói. Termelési és állattenyésztés-fejlesztési országos versenyt kezdeményeznek. Lada Imre, a városi tanács elnöke miután ismertette a részvevőkkel a feladatokat, a dolgozó parasztok megfogalmazták — és elfogadták, hogy a gabona-termelést az eddigi 8,7 mázsa átlag helyett 9,5 mázsa emelik Hajdúnánáson. A tsz-eknél 10,5 mázsa az egyéniéknél 9 mázsa átlag-termést érnek el. A kukoricavetést a termelőszövetkezeteknél az összefüggő táblákon négyzetesen vetik és 50 százaléknál pótbeporzást végeznek. Négy tsz-nél bevezetik a háromszori fejést és tögmasszázst: a Haladásban 28, a Micsurinban 16, a Tánácsiban 24, a Dózsaiban 14 darab tehénrel.

A tanácsülésen 24

Egészévi baromfibeadását teljesítette Juhász József kabai dolgozó paraszt

A kabai dolgozó parasztok közül több, mint százán adtak már be baromfit a húsbeadás ezévi teljesítésére és sokan vittek be továbbá az 1954-es beadás teljesítésére. A beadásban élenjár Juhász József 7 holdas, aki baromfibeadását egész évre teljesítette — 11 kilo baromfi beadásával.

hőzszóló igen értékes javaslatot tett a verseny sikere érdekében a munka megújítására. Nagy József, a Dózsa tsz agrónomusa elmondta, hogy a Dózsa már megrendelt 170 mázsa műtrágyát fejtrágyának. Nácsa Mihály a város parasztjainak általános problémájaként vetette fel az apaállatok gondozásának kérdését. Mint mondta, 1953-ban a tehénnek 40 százaléka meddő maradt, ami az apaállatok helytelen gondozásából eredt. Jobban kell gondozni az apaállatokat, mert a szaporulati tervet ilyen állatokkal teljesíteni nem lehet.

A tanácsülésen versenykihívások is születtek. A Szikra, Dórkoricavetést a termelőszövetkezeteknél az összefüggő táblákon négyzetesen vetik és 50 százaléknál pótbeporzást végeznek. Négy tsz-nél bevezetik a háromszori fejést és tögmasszázst: a Haladásban 28, a Micsurinban 16, a Tánácsiban 24, a Dózsaiban 14 darab tehénrel.

A tanácsülésen 24

Parásdsaváron üdüinek a debreceni üttörök

A gyermekek iránti szeretet gondoskodásnak újabb bizonyítékáról adunk hírt: a tavasz elején Debrecenből a megye területéről 100 üttöröt visznek el üdülni hazánk egyik festői szépségű vidékére, Parásdsavárra. Három héttig tart majd az üdülés.

Új játékosok a D. Lokomotívban

A többhetes téli szünet után a közeli napokban megkezdte edzéseit a D. Lokomotív labdarúgó csapata. A téli szünetet a vezetők arra használták fel, hogy megerősítsék a D. Lokomotívot, illetve az eltávozott játékosok helyére tehetséges fiatal labdarugókat hozzanak, mert Imrit, Lendvai, Nagyt, Tiszát és Körösit kiadta a Lokomotív a Debreceni Petőfinek. Czibalmost és Szulicsot a Debreceni Építőknél. Az eltávozott játékosok helyére igazolták Simonyit, Borsot, Komlósit és Sáfrányt a D. Honvéd volt labdarugóit. Rajtuk kívül Asóth (Bp. Kinizsi) és Bánki (Komló Bányász) került a D. Lokomotívhoz. Mindkét játékos tegnap óta Debrecenben tartózkodik. Rajtuk kívül Papp, Bánhegyi, Molnár, Geller, Csüllögh, Kovács, Tassi, Leányvári, Mór, Somogyi, Horváth és Zámbo játékosok számítanak a vezetőségnek. Lyka Antal edző péntek délután kijelölte az első edzés határidejét: kedden délután jön össze a 1954-ben első ízben a D. Lokomotív új csapata.

Új hangversenyharmónium, színpadi harangok, gyermektar a „Tosca” előadásán

háza most egy hangversenyharmóniumot, pompás mesterhangszert vásárolt s ennek hangját megafonon felerősítve közvetítik a nézőtérre. Miután a hangszert megszólaltató korrepetitor az előtte beépített diszlettől a zenekart nem hallja, a karmester mozdulatok segítségével furtlyukon veszi át egy muzsikust, az továbbadja egy másik karmesternek, aki a tempót végül is az orgonistának közvetíti. Egy félpillanatnyi tévedés az összmunkában és már felborulhat a színpad

és a zenekar összhangja. Blum Tamás karmester a múlt héten két színpadi harangot hozott magával Pestről, — két behangolt fémcsövet, ezenkívül lemezre vette az Operaházban a III. felvonás komplikált harangjátékát. Ez szintén a partitúra szerint pillanatnyi pontossággal indul és együtt szól a hangszóró közvetítésével a zenekarral. A II. felvonásban külön zenekar szól a színpad mögött, a III. felvonásban a távoli birkanyáj kolompolása kis eszengety-

tyük segítségével szintén a zenekar játékába beágyazva szólal meg. A kórus az I. felvonás fináléjában, a templomi körmenetben jut komoly feladathoz, továbbá a II. felvonás kantátájában, amelyet a színorpadláson énekel több emeletnyi magasságból. Gyerekkar is szerepel az I. felvonásban, a kollégium legjobbjait hangja diákjaira vár itt ma este komoly szerep.

A főszerepeket Balogh Éva, Lothár Miklós, Hámori Imre, Gordon József, Angyal Sándor énekelik, a nagy érdeklődéssel várt újdonságot Vámos László rendezte. A bemutatóra számos színházi szakember érkezik a fővárosból.

Utolsó szó

— Elbeszélés —

Asztalos Imre napok óta nem aludt. Etvágytalanság fogta el, nem kívánta sem a húst, sem a kenyeret, csak vizet ivott. Ha leült az étel mellé, beleütötte a kanalat... aztán az első kanál ételtől jól is lakott.

— Mi van veled Imre? Hé, beszélj! — szólt hozzá az aszszony.

— Nincs semmi — mondta egykedvűen, s aztán felállt az asztal mellől, búsan férfordította a fejét s arcát kézbe temette. A nagy derék ember szinte összereszkadt. Homloka viasz-sárga volt.

— Beszélj hát, az isten áldjon meg jó ember — kérlelte Asztalosné. A két nagyfű is csak állingált, járkált keresztbe-kasul és fel a ház közepén. Nem tudták hová nézzenek.

— Idesapám! Mondja mán, miért haragszik? — kérdezte a nagyobbik fiú.

— Nem haragszom én fiam... — Hát akkor beteg? Vagy miért ilyen haragvós már napok óta.

Asztalos Imre hirtelen felnézett, a tenyere közül erőletett mosolyt varázsolt ábrázatára. Felállt hirtelen, toppantott egyet, kettőt: — Tudja az ördög, de olyan rosszul vagyok most... Közben begombolta magát a báránybőr puszliját, felvette téli nagujjasát és szó nélkül kiment az ajtón. Menetközben csak annyit mondott: — majd megtudom, most mi lesz.

A család csak nézett egymásra, talány volt az apjuk magatartása, szokatlan kedvetlensége.

Ment a Nagyúton Asztalos Imre. Ropogott lába alatt a friss puha hó. Aztán behallgatózott néha a nagy téli csendességbe, amely megszálta a falut.

Egy kapu előtt megállt, megfogta a kilincset, aztán újra engedte, megfordult vagy háromszor, hol az utca felé állt meg arccal, hol a kapu tetejére nézett fel. Aztán erőt vett magán. Nagy szégyenérzés gyűlt össze benne, de azért bement. Alig volt ereje bekopogtatni az irodába. Arra gondolt — mit mondanak, hogyha most bemegy. Bemegyen? Ne? — Nem is kopogtatott, csak megragadta erősen az iroda kilincset, benyitott az ajtón, ahol ott ült Almási Sándor az elnök, meg sokan mások.

— Jónapot, adjon isten — köszönt erősen, nehogy észrevegyék rajta hosszú napok óta gyötrő évődését.

— Jónapot Imre bácsi, szabadság — hangzott a válasz. — No, mi újság?

— Hát... — sokáig gondolkozott Imre bácsi, csak keresgélte szemével a szobában, aztán a fal mellé ült a lócára. Míg leült, azt is kihatárolta gondolkodásra. Aztán felcsapta a fejét, szúrós fekete szeme, mint a reflektor, úgy vetődött Almásira, az elnökre.

— Ide figyelj Sándor. Szégyen, nem szégyen, de tudjátok azért jöttem, hogy visszavennék-e a Tánácsba? Mert tudjátok, sokat gondolkodtam. No meg az őszinte beszédet szeretem. Megbántam no, hogy kimentem külföldre. Hiszen igazság szerint, szerettem én itt lenni, csak a fene tudja, hogy mi jött hozzám. Igaz nem is nagyon marasztaltatok... Hát szóval ezért jöttem.

— Ez egy kicsit pötyögős Imre bátyám — mondta Almási, — mert tudja úgy vagyunk vele, hogy aki egyszer berántotta ránk az ajtót, az maradjon kívül. El-leszünk mi maga nélkül is.

Asztalos Imre ez a szó úgy szíven ütötte, hogy kiment testéből az erő. Kicsi híjján, hogy le nem fordult a lócáról. De akkor Almási folytatta tovább:

— Mert tudja Imre bátyám, az igazságosság úgy döntött, hogy aki kilépett, nem vesszük vissza...

— Hát a tagság? Az is azt mondaná?... — sóhajtott fel Asztalos.

— A tagság azt mondja Imre bátyám, amit mink.

— Szóval nem vesztek vissza?... Pedig nem voltam én rossz dolgos, tudjátok?

— Hát tudjuk... de mégis, amit mondtam, ez a mi álláspontunk.

— Almási komám, ez az utolsó szavatok hozzám?

— Ez! — mondta röviden Almási.

Asztalos felállt, s mint akit jól fejbévtak, kitámolygott az irodából. Keresztbe járta a folyosót, mintha be lett volna rugva. Pedig egy korty ital nem ment le a torkán már napok óta. Aztán megindult, ment hazafelé. Nem nézett semerre, azt sem tudta, hogy szedi a lábait, csak érezte, hogy borzasztó nehezek és talán nem is az övé. Mikor benyitott otthon a kisajtón, hirtelen szeméhez kapott, arcán cillő nagy, nehéz könnyecsepp csillogott. Önmaga előtt is szégyelte magát.

— Nem sírok én, dehogyan is sírok! — dühöngte.

Aztán nem is nézett a ház felé, egyenesen hátrament az istállóba, egy ócska kötőféket leakasztott az ágráról. Forgatta a kezében, de közben arcára legördültek újra a drága könnyek. Csak egyszer könnyezett eddig, amikor legnagyobb fiáról halálhírt hozott a posta a háború alatt.

Hosszú, hosszú percekig ácsorgott. Forgatta, forgatta a kötelet mély kétségbeesésében, amikor egyszerre hirtelen kopogás, hóropogás ütötte meg a fülét. Erre a kötelet úgy bevágta a jászol alá, hogy még utána sem nézett.

Hirtelen csak a csizmáját látta a jövevénynek, aztán mikor az arcába nézett, megismerte: a termelőszövetkezet párttitkára.

— Szabadság Imre bátyám — köszönt Halász István, — maga után jöttem. Most mondták, hogy ott volt. Jöjjön már vissza velem!

— En István, soha be nem tettem a lábam azon az ajtón.

— Hát nem úgy van az Imre bátyám, elhamarkodott dolog az. Nem jól cselekedett az elnök elvtárs. Nekem más a véleményem...

— Hogy-hogy más?

— Az, hogy máma úgyis el akartam jönni, hogy Imre bátyámnak megmondjam: jöjjön vissza hozzánk.

— Igazat beszélsz István? — derült fel hirtelen az arca Imre bácsinak. Közelebb lépett hozzá, megfogta a vállát és keményen nézett a párttitkár szemébe.

— Igazat beszélek. A tagság is azt akarja. Hát magának nem elég ez?

— ...Szóval visszavesztek?

— Hívni akartuk.

Imre bácsi megfordította Halászt vállánál fogva, lassan elindultak, csizmájuk besüppedt a szűz hóba. — Fábrián S. —

MIKSZÁTH KÁLMÁN

(1847–1910)

Százhat évvel ezelőtt, 1847 január 16-án született a nógrádmezei Szklabonyban Mikszáth Kálmán, a magyar széppróza egyik legnagyobb mestere, a kiváló realista író.

Eletpályája úgy indul, mint annyi más, korabeli, kismemesi fiúé: gimnáziumba jár, jogot tanul, majd megyei hivatalal vállal. De a fiatal Mikszáth hamar ráébred, hogy hivatalnokoskodni nem neki való. Ott hagyja a balassagyarmati megvételét és újságíró lesz. Három évig Szegeden eszi a vidéki újságírás nehéz kenyerét, később Pestre kerül és a „Pesti Hírlap” szerkesztőségében dolgozik. Első írói próbálkozásai, politikai karcolatok, de ezekkel nem ér el sikert. Nevét 1881-ben kapja szárnyra a hír, mikor megjelenik „Tót atyfiak” című novelláskötete. Az első igazi Mikszáth-könyvet novellák, elbeszélések, regények hosszú sora követi egészen a „Fekete város” című regényig, mely halála esztendejében, 1910-ben lát napvilágot.

Mikszáth fiatal újságíró korában a függetlenségi párt eszméinek harcosa. Később belép a kormánypártba. A függetlenségi párttal történt szakítását a magyarra, hogy ez a párt egyre inkább a nagybirtokosok eszelőjévé züllyt. Írói sikerei, Tisza Kálmán miniszterelnököt is baráti köréhez vonzzák s a magas pártfogó közbenjárására képviselői mandátumhoz is jut. Kormánypárti tagsága azonban távolról sem jelenti azt, hogy feltétlenül kiszolgálja a kiegyezés utáni Magyarország kormányait. Mikszáth a kormánypártban belül is független szellem marad, Tisza Kálmán barátjáték is a maga útját járja: az élesszemű, szókimondó, realista író útját.

Mikszáth realizmusa két forrásból táplálkozik: Egyrészt abból az őszinte szeretetből, melyet a kegyetlenül kiszákmányolt parasztság iránt érez, másrészt abból a sűrű megöregített csodálatból, melyet a 48-as forradalom emléke jelent számára. Világos, hogy az a realista író, aki ismeri a föld népét és szívében 48-as eszméinek élnek, — a századforduló évtizedeiben csak kritikai realista lehet.

A bírálattal nem is fukarkodik, bár igazi kritikai hangját csak hosszú fejlődés eredményeként találja meg. Ennek az a magyarázata, hogy még a független szellemű Mikszáth sem tudja egykönnyen és mindenkor át lépni társadalmi helyzetének korlátait. Mikszáth látja, tapasztalattól tudja, hogy korának züllyt uralkodó osztálya, a dzsentri-társadalom mérföldmossza áll a reformkor, 1848 nemességétől. Mégis a mult érdemeiért, az elődök tetteiért hajlandó elnézésre, sőt rokonszenvre. Még a rozoga megye-rendszernek is megbocsát — hajdan Bécsnek ellenálló megyék otodát tiszteli benne. Azt mondja róla: ha rozsga is, de rózsaszínű.

A moszkvai kerületi párttervezletekről

Amint a „Pravda” pénteki száma közli, Moszkva valamennyi kerületében megtartották a kerületi párttervezleteket. A párttervezletek magas eszmepolitikai színvonalon, a széleskörűen alkalmazott bírálat és önbírálat jegyében folytak le.

A főváros Vörösgárda-kerületi párttervezletének munkájában résztvett G. M. Malenkov, N. Sz. Hruscov, P. K. Ponomarenko, P. N. Poszpjelov és A. A. Satalin.

A Kíev-kerületi párttervezlet munkájában résztvett V. M. Molotov és N. A. Bulganyin. A Lenin-kerületi párttervezlet munkájában pedig K. J. Vorosi-

lov, a Kírov-kerületi párttervezlet munkájában résztvett L. M. Kaganovics, a Molotov-kerületi párttervezlet munkájában A. I. Mikojan és M. G. Pervuhin.

A „Pravda” rámutat arra, hogy a párttervezleteken tekintélyes helyet foglaltak el a falusi kerületeknek, a kolhozoknak és gépállomásoknak nyújtandó segítség kérdései.

A moszkvai kerületi párttervezletek ékesszólóan megmutatták, hogy a főváros kommunista szorosán felzárkóznak a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága és a szovjet kormány köré — állapítja meg befejezésül a „Pravda”.

A Szovjetunió dolgozói küldötteket jelölték a központi választási bizottságba

A Szovjetunió különböző körzeteiből hírek érkeznek, melyek beszámólnak a társadalmi szervezetek üléseiről, valamint a vállalatok, hivatalok és kolhozok kollektíváinak gyűléseiről. Ezen az üléseken és gyűléseken küldötteket jelölnek a Szovjetunió Legfelső Tanácsa választásainak központi választási bizottságába.

A kulturális dolgozók szakszervezete központi bizottsága elnökségének kibővített ülésén Matvej Skirjavovot, a Szovjetunió Kommunista Pártjának

központi bizottsága mellett működő pártellenőrző bizottság elnökét jelölték küldöttként. Az állami hivatalok dolgozói szakszervezetének bjelorusz bizottsága Vaszilij Kozlovot, Bjelorusz Legfelső Tanácsa Elnökségének elnökét jelölte.

A Szovjet Írók Szövetsége javasolta, hogy Alekszej Szurkovot, a kiváló szovjet költőt jelöljék küldöttnek a központi választási bizottságba.

Moszkvában emlékművet állítanak Ukrajna és Oroszország újraegyesülése emlékére

A Szovjetunió minisztertanácsa elhatározta, hogy Moszkvában a kievi pályaudvar előtti téren emlékművet állítanak fel Ukrajna és Oroszország újraegyesülése 300. évfordulójának emlékére.

Az emlékmű művészi kompozíciójában ábrázolni kell Ukrajna és Oroszország újraegyesülését, a nagy történelmi eseményt, amellyel befejeződött az ukrán nép sokévszázados harca, a külföldi rabtartók ellen, ábrázolni kell az ukrán és az orosz nép testvéri szövetségét és megbontatlan örök barátságát.

Kik támogatják McCarthyt?

Angol burzsoá lap MacCarthy és texasi milliomosok szoros kapcsolatáról.

A „Daily Mirror” washingtoni tudósítója „Ha buta emberek meggazdagodnak...” című cikkében arról ír, hogy MacCarthy, a hírhedt amerikai bosszorkányüldözött a texasi sokszoros milliomosok csoportja támogatja abban a törekvésében, hogy elnyerje az Egyesült Államok elnökének tisztét. A tudósító megjegyzi, hogy ennek a csoportnak vezető személyisége L. Huat, a világ egyik leggazdagabb embere, akinek jövedelmét napi 160.000 dollárra becsülik. Huat óriási propaganda gépezet tart fenn, amely 22 rádióállomáson és több televíziós állomáson keresztül „népszerűsíti” MacCarthyt és nagy összegeket fizet neves személyiségeknek, hogy MacCarthyt dicsőítő cikkeket és nyílt leveleket írjanak a sajtóban. A csoport „legszegényebb” tagja O. Andrade, akinek a vagyona „csak” 50 millió dollár.

A tudósító megállapítja, hogy ezeket az embereket állandóan annak a gondolatnak a rémképe gyötri, hogy elveszthetik szédítő vagyonukat. „Számukra MacCarthy, a vesztetgen tomboló demagóg valóságos megváltó és a nagy kommunista üldözött uralkodónak kijáró tisztelettel fogadják, ha Texas följére lép, mert úgy vélik, hogy MacCarthy fogja megvédeni milliőiket.”

Az üzemi lap szerepét töltén gyár, üzem, vateben Napirendmelés aktuális szerűsítik a moran feltárják előforduló hibáik azok kijav A bírálat és öncos fórumai. Utükrözik a term a gyár, üzem, v szervezetenek nyos, szórakozta velik, oktatók Megnéztük, h fontos szerepét pártbizottságán ság”-ja és az C üzemi pártveze a „Csipesz”. Az

ÜZEMI

novemberi és dnyait, a „Csipesz” eddig megjelen értékeltek.

Mindkét lapba a határozott tö lap igyekszik betölteni. Az „Ü 8, 9 számában a sítésének probl dalmi műszak é újító-mozgalommal, a sz galommal fogl számában közöl és kormányhata csolatosan. Nagy deményezése a dezz-felelek” ro dolgozók előtt a láos, vagy vitá választ.

A „Csipesz” f harcosan bíráló tes villámokban életének, termel védelmének hi tunk...” rovattá frásokat közöl dolgozóinak mu körülményeiről. hogy a Japban i zi, színváz és a A jó tulajd azonban egy eg bja van mind akadályozza abl ményesen töltés pok fontos felad

Az egyik ilve nem mindig az problémáit, a fok végrehajtás galmak, vagy kat írják meg.

az üzemi lap felad

az, hogy a legi mák megoldása segítséget, muta keres megvaló Komoly hiba az pokban felvetett felületesen tá igyeknekn a la megfelelően — elemzését adni. ken a cikkeket munkában, az íróasztal mel Hiányzik beidőli felszínen mozgó Ujság” valame pesz”-ben is ak pedig az ilyen gútséget adnak, szívesen olvassó ket az ezersze olvasott szólam

Az említett k oka, hogy term munkája. Nincs rozott tervük, nélkül nem is színvonalas lap term elkészítése munkájának i szervezet veze ta. Helytelen a si Műszergyárbot Nadas igazg páriszervezet es

KÉT ÜZEMI UJSÁG

— Sajtószemle —

Az üzemi lapok igen fontos szerepet töltenek be egy-egy gyár, üzem, vagy egyetem életében Napirenden tartják a termelés aktuális problémáit, népszerűsítik a mozgalmakat, bátran feltárják a gyár életében előforduló hibákat és megmutatják azok kijavításának módját. A bírálást és önbírálat nyílt, harcoss formái. Ugyanakkor híven tükrözik a termelés motorjának, a gyár, üzem, vagy egyetem párt-szervezetének életét. Olvasmányos, szórakoztató formában nevelik, oktatják a dolgozókat.

Megnéztük, hogyan tölti be a fontos szerepét a Járóműjavító pártbizottságának „Üzemi Ujság”-ja és az Orvosi Műszergyár üzemi pártvezetőségének lapja, a „Csipesz”. Az

ÜZEMI UJSÁG

novemberi és decemberi példányaikat, a „Csipesz”-nek pedig az eddig megjelent négy számát értékeljük.

Mindkét lapban meglátszik az a határozott törekvés, hogy a lap igyekszik fontos feladatát betölteni. Az „Üzemi Ujság” 6, 7, 8, 9 számában az évi terv teljesítésének problémáival, a forradalmi műszak eredményeivel, az újító-mozgalommal, a Deák-mozgalommal, a sztáhanovista mozgalommal foglalkozik. Minden számában közöl cikkeket a párt-és kormányhatározatokkal kapcsolatosan. Nagyon helyes kezdeményezése a lapnak a „Kérdezz-felelek” rovat, amelyben a dolgozók előtt a nem eléggé világos, vagy vitás kérdésekre ad választ.

A „Csipesz” fő erénye az, hogy harcossan bíráló a hangja. Ötletes villámokban ostromozza a gyár életének, termelésének, munka-velelmének hibáit. „Mit látunk...” rovatában olvasmányos frásokat közöl egy-egy üzemi dolgozóinak munkájáról, munkakörülményeiről. Igen helyes, hogy a lapban helyet kap a mozi, színház és a sport is.

A jó tulajdonságok mellett azonban egy egész sor olyan hibája van mindkét lapnak, ami akadályozza abban, hogy eredményesen töltse be az üzemi lapok fontos feladatát.

Az egyik ilyen hiba az, hogy nem mindig az üzem központi problémáit, a soronlévő feladatok végrehajtását elősegítő mozgalmak, vagy akadályozó hibákat írják meg. Már pedig

az üzemi lapok elsőrendű feladata

az, hogy a legfontosabb problémák megoldásában nyújtsanak segítséget, mutassanak irányt sikeres megvalósítás érdekében. Komoly hiba az is, hogy a lapokban felvetett kérdéseket csak felületesen tárgyalják. Nem igyekeznek a lap terjedelmének megfelelően — mély, sokoldalú elemzést adni. Erősen érzik ezeken a cikkeken, hogy rohammunkában, az utolsó pillanatban íróasztal mellett készültek. Hiányzik belőlük az élet. Ilyen felszínen mozgó cikk az „Üzemi Ujság” valamennyi cikke. A „Csipesz”-ben is akad rá példa. Már pedig az ilyen cikke kevés segítséget adnak, a munkások nem szívesen olvassák, mert untatja őket az ezerszer hallott, ezerszer olvasott szövegek tömege.

Az említett két hibának az az oka, hogy tervszerűen a lapok munkája. Nincs előre meghatározott tervük, már pedig terv nélkül nem is lehet tartalmas, színvonalas lapot készíteni. A terv elkészítése, az üzemi ujság munkájának irányítása a párt-szervezet vezetőségének feladata. Helytelen az, hogy az Orvosi Műszergyárban ezt a feladatot Nádas igazgató látja el s a párt-szervezet csak a leadott cik-

kek futólagos ellenőrzését végzi. Nem akarjuk kétségbevonni Nádas elvtárs segítőkészségét, de ez a módszer előbb-utóbb a bírálást ellaposodásához vezethet. Annál inkább, mert a lap új szerkesztőbizottsága arra kapott utasítást, hogy a vezetők bírálatait vigyázzanak, nehogy azok tekintélyen csorba essen. Tény, hogy a

CSIPESZ

helytelen hangnemből bírálta Gergely művezető elvtársat, de a helyeshangú kritika nem rombolja a vezetők tekintélyét. A tekintélyt a rossz munka, a helytelen magatartás rombolja.

Ugy a „Csipesz”, mint az „Üzemi Ujság” igen keveset foglalkozik a pártépités kérdéseivel. Az „Üzemi Ujság” mindössze egy (!) cikket közöl — az oktatásról. Ez is csak általános megállapításokat tartalmaz. A „Csipesz” már három pártépitési foglalkozó cikket közölt, mindhárom szintén az oktatásról szól. Megfeledeztek arról, hogy a pártépitésnek, a pártépitésnek más megnyilvánulásai is vannak.

Külön kell még szólnunk a két lap nyelvvezetéről. Csak egyiket példát említtük. A „Csipesz” első számában így mutatkozik be: „Az üzemi sajtónk jelenlegi példányszámával beindult. A két hetenkénti megjelenésével tudatni akarjuk minden dolgo-

zóval, hogy az Orvosi Műszergyár profilja termelésben a terével szemben milyen eredményt értünk el...” Vagy idézet az „Üzemi Ujság” 7. számából: „...Eljárása meddő maradt, mert számadónk a mielőbbi elintézés reményében ezideig — telefonszám hiányában is — a Vasútépítő Vállalatnak való telefonértesítésre várt.”

Ember legyen a talpán

aki ezeket megérti! Közérthető nyelven kell megírni a cikkeket. Az ilyen nyelvi torzszülemények lejárattják a lap tekintélyét és ugyanakkor a helytelen kifejezési módot is terjesztik.

A kormányprogram végrehajtásáért folyó harcban megnőtt üzemi ujságaink feladata. A lapok a megnövekedett feladatoknak azonban csak úgy tudnak megfelelni, ha a pártbizottságok veszik kezükbe a munka irányítását, ha előre kidolgozott terv szerint készülnek a cikkeik. A tervek biztos és szilárd alapot teremtenek a soronlévő feladatok sikeres megoldásához.

Kérje ki az üzemi ujságok szerkesztőbizottsága a dolgozók segítségét, építsenek ki széleskörű cikkíróhálozatot maguk körül. Csak így biztosítható a bátor, harcoss kritikai hangú üzemi lap.

Nyulka T.

Egyszerűsítették

a szanatóriumba való beutalások rendszerét

A gyógyfürdő-kórházakba és szanatóriumokba szülő beutalások rendszerét egyszerűsítette az egészségügyi miniszter. A beutalásra szoruló betegek a szakorvosi vizsgálat napján kapják kézhez, meghatározott napra szülő beutalási jegyüket. Nem

kell jogosítaniuk, sem kórházi utalványt beszerezniük, megszünt a hetekig tartó beutalási eljárás. Lényegesen megjavult a betegek rászorultságának elbírálása is, mert a beteget ismerő és a vizsgálatokat végző orvos dönti el a beutalás szükségességét.

Román és magyar vasutasok baráti együttműködése a határközi forgalom továbbjavítására

A határállomásokon lebonyolítandó export-, import- és átmenő forgalom zavartalanítása mind a vasút, mind a népgazdaság szempontjából rendkívül nagy jelentőségű. A határállomások zavartalan forgalmának legfőbb biztosítéka a szomszédai baráti államok vasutas dolgozóinak szocialista együttműködése. E téren már komoly eredmények

születtek. A forgalom további javításáért most a debreceni vasútgazgatóság határállomásainak dolgozóival kötöttek komplex-brigádszerződést. Ebben a többi között kölcsönösen vállalták, hogy a vonatokat menetrendszerűen közlekedtetik s mindkét részről maradéktalanul eleget tesznek az előjelentési kötelezettségnek.

A bihertordai tanácsházán ismerjék jobban a begyűjtési rendeleter

A bihertordai tanácsülésre igen sok dolgozó paraszt gyűlt egybe, hogy meghallgassa Szecskó József tanácselnök beszámolóját az új begyűjtési rendszerről. A dolgozó parasztek felkészültek a tanácsülésre, Áradtak a kérdések, de a válasz nem elégtette ki őket.

Kiderült, hogy a tanácselnök és a többi vezető nem ismeri alaposan a begyűjtési rendeleter. Ennek tudható, hogy még arra a kérdésre sem kaptak választ, hogy kell-e a beadást teljesíteni a legelőterület után? Nagyon örültek volna, ha kérdéseikre megkapják nyomban a választ: legelő, erdő és nádas után nincs beadás.

Nem kaptak a dolgozó parasztek a többi problémákra sem kielégítő választ.

Az, ami a legutóbbi bihertordai tanácsülésen történt, semmiképpen sem alkalmas arra, hogy megszilárdítsa a tanács tekintélyét, elmélyítse a tanács és a tömegek kapcsolatát. Jogos elégedetlenséggel távoztak a dolgozó parasztek a tanácsülésről — a tanács hibájából.

Mejrejent a „Társadalmi Szemle” új száma

A „Társadalmi Szemle” decemberi számában Fekete Ferenc elvtárs „Mezőgazdaságunk fellendítésének nagyszabású programja” címmel írt vezércikket. A szám tartalmazza Hegedűs András elvtársnak a Központi Vezetőség 1953 december 19-i ülésén elhangzott előadói beszédét, valamint a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának határozatát a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről.

A folyóirat közli Farkas Mihály elvtársnak „Az új szakasz és a politikai tömegmunka feladatai” címmel írt cikkét. A magyar szakszervezetek helyzetét és jelenlegi feladatait tárgyalja Kőből József elvtárs cikke. Haász Árpád elvtárs tanulmánya az imperialista hatalmaknak az „európai egység” és Németország kérdésében mutatkozó ellentétivel foglalkozik.

Lenin Műveinek 5. kötetét Nemes Dezső elvtárs ismerteti.

Sürgös segítséget vár

a VIT-díjas Debreceni Népi Együttes

Hozzájárulás a „Kulturális fejlődésünk akadályai” című vitához

A DISZ megyebizottság

Önálló DISZ alapszervezetet létesített az együttesben. A haj csupán az, hogy a határozatának nem tud érvényt szerezni, mert például a Kossuth Lajos Tudományegyetem DISZ bizottsága is tagadja a Népi Együttesben működő DISZ-szervezet létjogosultságát. Következésképpen rágcsálnak ahhoz hogy valamennyi egyetemi hallgató az egyetemi alapszervezet tagja legyen.

Az elmúlt évben a megyei tanács népművelési osztálya mentesítő leveleket látta el a tagságot. Ezek a levelek a szolgálati főnököknek, igazgatóknak, párttitkároknak születtek arról tanúsítottak, hogy X. vagy Y. a Népi Együttesben végzi társadalmi munkáját, itt vesz részt politikai továbbképzésben, tehát munkahelyén mentesültek. Ezzel szemben az igazság, hogy eddig még nem volt az együttesben szervezett politikai oktatás.

Az üzemben keletkezett félreértések miatt elkezdődött tagságunk egy része, mely nem akar rossz viszonyban lenni a munkaadójával — viszont nagyon szereti társadalmi munkáját. A gyenge szervezett Népi Együttes azonban nem képvisel olyan erőt és tekintélyt, hogy meg tudja védeni tagjait. A végeredmény az, hogy az ilyen tagok mégis csak itthagják az együttest.

Demoralizálta az együttes szellemét egyenlőre olyan személy is, akinek a VIT hallgatója egyszerűen jó hangulatú volt, de a bukaresti út befejezése óta senki sem látta őt az együttesben. Pl.: Konez Irbolya, Schaff Irbolya, Lukács Ferenc, Vári János. Ugy látszik, hogy ezek csupán államkiosztás keretében kaptak tekintélyt a dolgozó néptől kapott megítélésük miatt.

A Népi Együttes szervezeti keretei meglazultak, a fegyelem sem kielégítő. Egy-egy szereplésre való leszerződésnél a művészi vezető nem érezheti magát biztonságban afelől, hogy az együttes 80-90 tagjára nyugodtan számíthat-e. A távollét igénybevétele fásultá tette a tagságot, mely a vezetők és a tagság közötti kölcsönös türelmetlenséghez, lélektelen, kapkodó munkához vezet, s mely végső fokon megéri az együttes fűtőpességet. Erre mutatott a megyei könyvtárban a Csokonai Színházban tartott megnyitói ünnepségen való fellépésünk, ahol az együttes a bukaresti sikereiket megalapozta, nagyon gyönyörűen szerepelt.

Azért, mert a tagságnak legalább fele hiányzott.

Még nem kész erővel és gyors intézkedéssel talpraállítani ezt a jöképességű együttest, de a Debreceni Népi Együttes további eredményes működése csak akkor képzelhető el, ha illetékes szervek az alábbi feltételeket biztosítják a zavartalan működés érdekében.

1. A Népi Együttesben végzett munkának, mint társadalmi munkának való elismerése. Feltétlenül biztosítani kell, hogy valamennyi üzem, iskola, munkahely vezetője ezt tudomásul vegye, a Népi Együttes tagjait együttesből elfogadással, mellette ne terheljék munkahelyén még más társadalmi munkával, mondván: „Itt kapod a kenyered, itt végzed mozgalmi munkát is” és hogy az énelés és tönkölés „együtt passzív”. Ezen elnevezés, az a kívánságunk az iskolák és vállalatok felé, hogy az együttes tagjait illetlenül és éjszakai műszakban ne osszák be, mert lehetetlenné válik a tagok folyamatos tanulása, s ezzel nem nő, hanem erősen csökken az együttes művészeti színvonala, ütőképessége.

2. Az utánpótlás biztosítása. Feltétlenül kell értnünk, hogy az együttesben üzemünk megfelelő számú taggal képviseltesse magát. Ez a képviselő az üzemben végzett kimagasló szakmai és kulturmunka jutalma kell, hogy legyen. Ha üzemünk 4-5 tagot biztosítanak az együttes részére, méltán vehetjük magunknak is az országosan jól ismert Debreceni Népi Együttest. Ez azért is fontos, mert az együttes tagságának zömét helyhez kötött emberek közül kell kiválasztani. Az eddigi gyakorlat azt igazolta, hogy egy-egy iskolai év végén sok tag vált ki, mert tanulmányait befejezte, s vidékre ment dolgozni, vagy más helyen tanult tovább.

3. A szereplések száma. Illetékes szerveknek segíteniek kell abban, hogy az együttes tekintélye nőjön, egy-egy szereplés a dolgozók legszélesebb tömegének érdeklődésére tarthasson számot. Ezért pontosan rögzítsék le, hogy az együttes a saját maga által terbevitelt hangversenyeken, kultúrversenyeken kívül milyen állami és társadalmi ünnepségeken, rendezvényeken köteles közreműködni. Itt két dolgot kell figyelembe venni. Először: az együttest csak magas színvonalú, nagy rendezvényeken szerepeltessék, másodsor: megfelelő szerep-

lési alkalmakat kell biztosítani az üzemi kultúrszervezetek számára is, fejlődésük érdekében. Az együttes öltöztetés ide-oda rágatását szigorúan meg kell tiltani. A fellépések számát úgy állapítsák meg, hogy az új művek tanulására megfelelő idő álljon rendelkezésre.

4. A munkafeltételek biztosítása. A Népi Együttes jelenlegi viszonyai között nem képes megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyek — eddigi eredményei, sikerei láttán — dolgozó népünk jogosan támaszt vele szemben. Egyik ilyen akadály a megfelelő helyiségek hiánya. A kórus még a minimális létszám mellett is egyetlen szobába zsúfolódva, levegő hiányával beszédközi, szőlő-lampóháza nincs lehetősége. A táncszalonok is egyetlen, mászkáló erdő kifogásolható, sőt veszélyes próbatérme van. A kórusot úgy üvegtető választja el, így állandóan zavarják egymás munkáját. Ha a táncszalon külön köllőzik, tetemes pénzüsszege kerül, amit nem tudunk kifizetni, s összpróbat tartására nincs lehetősége. Legutóbb a táncszalon az Építők kultúrthonában próbált, de most már oda sem mehetnek. A jelenlegi viszonyok között végzett munka eredménytelen kísérletezés csupán. Igazán nagyot, igazán művészi csak akkor tud nyújtani az együttes, ha sok más problémát is sikerrel megoldja. Vegre a zalandó jellegű próbatérmetek kell az együttes rendelkezésére bocsátani.

5. A ruhák biztosítása. Mindezek mellett elengedhetetlenül szükséges, hogy a fellépések alkalmával az együttes külső megjelenésével is reprezentálja felszabadult népkultúrájának virágzását, életszínvonalának emelkedését. Megérett már az együttes arra, hogy a kórus is formaruhában álljon színpadra, illetve pódiumra. (Igaz, hogy pódium nincs.)

6. Végleges döntést a Népi Együttes hovatartozása kérdésében! Lehetnémszerűesebb, hogy a városi kultúrthonhoz, illetőleg a városi tanács népművelési osztályához tartozzék. Fenti szervek valamelyikének dolgozóit közül kell egy felelős politikai, illetőleg adminisztratív vezetőt megbízni, aki az együttes minden szervezeti, politikai és adminisztratív ügyeit végzi, tehermentesítve a művészi vezetőket.

Ilyen erkölcsi-politikai és pénzügyi segítségre vár a Debreceni Népi Együttes. Kulturális területek sikeres végrehajtása érdekében nagy feladatokra vállalkoztunk, önként, szívesen. Eddigi működésünk során úgy éreztük megfellelőnk a jelenlegi helyzetet bizalommal. Az együttes továbbfejlesztése előtt olyan, saját erőnkönél elháríthatatlan akadályok vannak, amelyek sürgős és végleges megoldást parntunk és a tanács illetékesitől várjuk.

BALOGH JÓZSEF

